

ници, било като кореспонденти или разпространители на революционнитѣ му трудове. За тѣхъ ще се говори по-подробно по-нататѣкъ.

Раковски, който можеше прѣспокойно да надмине по чинъ въ Турция съгражданитѣ си князь *Богориди* или *Кръстевичъ*, зарѣзва перспективата на много блѣскави и благочестиви кориери и се посветява единствено на дѣлото да буди, помага и въоръжава своя народъ срѣщу турци и фанариоти. Ако и Парижки възпитаникъ, той забравя скамейката и салонитѣ, и за да даде личенъ примѣръ на бждащитѣ си горски борци, запѣтва се за Балкана съ оръжие въ рѣка. Въ Сливенъ се е появявалъ нѣколко пѣти. Така, прѣданието говори, че веднѣжъ е билъ видѣнъ като прѣсторенъ на ходжа въ село *Дермендере* (до Сливенъ), дѣто е правялъ намази, като истински мохамеданинъ.¹⁾ Прѣзъ врѣме на кримската война единъ личенъ, блѣдъ мжжъ, съ облѣкло на френски офицеръ, се скиталъ по Синитѣ Камъни съ бинокль въ рѣка. Той е билъ сѣщия Раковски, и само близкитѣ му приятели въ Сливенъ знаели неговата мисия. Тия, които не го познавали, взели го за френски шпионинъ още повече, че билъ придруженъ отъ турски заптия; други го направили естествоизпитателъ, „събирачъ на пеперуди“ и т. н. За послѣденъ пѣтъ той е миналъ Балканитѣ при Сливенъ малко слѣдъ Кримската война. Въ това си пѣтуване той е билъ придруженъ отъ вѣрния си куриеръ и почитателъ *Дьдо Нойко*. Съ това име доста сме се срѣщали въ по-прѣднитѣ страници, и тукъ му е мѣстото да кажемъ нѣколко думи за тоя скромень, но инакъ заслужилъ и бѣлежитѣ старецъ

Дьдо Нойко Узунъ-Нойковъ или *Яндовъ* е роденъ въ Сливенъ прѣзъ 1823 г. Той е внукъ на *Х. Нойко Завѣраджия*, въ дома на когото е билъ главния складъ на барутъ за сливенското възстание — „Завѣра“ прѣзъ 1821 г. Когато родителитѣ на *Дьдо Нойко* се прѣселватъ въ Влашко прѣзъ 1830 г., той се училъ по български въ селото *Дудещи* до Букурещъ и послѣ въ самия Букурещъ, при единъ свещеникъ българинъ. Въ Влашко е възпитана сѣщо и сестра му *Зарафина Яндова*, едѣна отъ най-старитѣ учителки по български въ Сливенъ.

Дьдо Нойко има удивителния даръ да помни и разказва „стари работи“. Всички, които го познаватъ, разправятъ за него, че той е „цѣла книга“. Много отъ свѣденията си.

¹⁾ Известно е отъ биографията на Раковски, че когато билъ ортакъ съ единъ богатъ турчинъ, който пѣкъ го готвѣлъ за хубавата си дъщеря, Раковски се прѣсторва, че иска да я вземе и срѣщу байрама ходялъ да учи турски молитви и намази за да си, потурчи (въ Цариградъ). Прѣзъ една нощъ, обаче, съ турскитѣ се дрехы той избѣгва вѣнъ отъ града, дѣто го чакали нѣколко хайдуты става имъ войвода, заклѣва ги и поема Балканитѣ.